

Léon Bloy – ctiteľ La Sallete

Štefan Senčík SJ

23. decembra 2019 ✝ *Spoločnosť* ✝ *Konvertiti*

Tento svetoznámy francúzsky spisovateľ, mysliteľ a veľký kresťan nazval sám seba „pútnikom Absolútna“. Okolo jeho osoby sa strhla skutočná bitka. Utvorili sa dve strany bojujúce proti sebe: strana ctiteľov a strana nepriateľov.

Léon Bloy sa narodil roku 1846 v juhofrancúzskom mestečku Périgueux. Jeho otec bol voľnomyšlienkárom, ale matka, v ktorej prúdila španielska krv, bola dobrou kresťankou. Toho istého roku sa zjavila Panna Mária v La Salette. Léon v tom zjavení neskôr videl hlboký súvis. Mal sa stať poslom a obrancom „plačúcej madony“. Najprv však sám musel vyroniť horké slzy, ktoré mu neúprosný tvrdý život vytisol z očí.

Po melancholickom detstve študoval na gymnáziu, ale po štvrtej triede opustil školu a odišiel do Paríža „za šťastím“. Tam študoval maliarstvo a architektúru a hľadal si životnú cestu a uplatnenie v najrozličnejších odboroch. Nakoniec sa stal tajomníkom Barbeya d' Aurevilly. Zúčastnil sa na bojoch „sedemročnej vojny“, prispieval do novín a časopisov svojimi článkami, ba pomýšľal aj na rehoľný život u trapistov. Roku 1886 vydal svoj prvý román *Zúfalec*. Z jeho ďalších diel sú najznámejšie: *Krvavý pot*, *Môj denník*, *Pútnik absolútna*, *Brána ponížených*, *Na prahu apokalypsy*. Jeho román *Chudobná žena* vyšiel aj v slovenskom preklade v ružomerskej obrode.

V Paríži ho strhol do svojho prúdu život plný biedy a utrpenia. Tam poznal tragiku života, nešťastné ženy, o ktorých píše vo svojich knihách a listoch. Roku 1890 sa oženil s dcérou dánskeho básnika Christiana Molbecha. Jeho život bol nepretržitým bojom až do 3. novembra 1917, kedy odišiel do večnosti, po ktorej tak túžil.

Bloy žil v dobe hrubého materializmu, liberalizmu a pozitivizmu. Umenie, veda a literatúra boli pod mocným vplyvom Renana a stáli v otvorenom boji proti Cirkvi. Jediným ideálom väčšiny ľudí bol hmotný blahobyť. Na duchovné hodnoty sa celkom zabúdalo.

Na začiatku aj Bloy holdoval duchu času. Ale vernou spolupracou s Božou milosťou sa stal úprimným kresťanom. Bol presvedčený, že viera v Boha nie je zbytočná, že jestvuje nadprirodzeno a Boh, stvoriteľ a sudca. To však bola privysoká a prítvrdá reč pre súčasnú dekadentskú spoločnosť. Azda preto zostával na začiatku Bloy celkom sám.

No čoskoro sa ukázalo, že bol vyvolencom, že mu bola daná milosť vplývať na svojich súčasníkov a zasievať do ich sŕdc vieru, ktorú im vyrval skazený svet. Okolo neho sa začali zoskupovať spisovatelia: Debout, Claudel, Hello, Villiers, Maritain, slávny geológ Termier a iní. Stali sa jeho priateľmi, žiakmi a obdivovateľmi.

Léon Bloy žil z viery a vedel tajomne pôsobiť na druhých. Holandský spisovateľ Pierre van der Walcheren takto píše o ňom vo svojom *Denníku konvertitu*: „Nikdy nezabudnem na to poludnie a na ten večer. Bloy

hovoril o Biblii. Počúval som dychtivo, trasúc sa v celej svojej bytosti. Každú chvíľu som videl v zrkadle jeho slov akoby oslňujúcich odlesk Pravdy... Bloy mi dával tušiť v náhlej vnútornej radosti nekonečnú Božiu slávu. Boh je stredom, svetelným ohniskom, v ktorom sa zbíhali všetky moje myšlienky, city, celá jeho inteligencia. U málo ľudí nachádzam takú plnosť viery, toľkú oddanosť Ježišovi Kristovi, toľkú absolútnu lásku voči Bohu; zdá sa mi, akoby som bol medzi kresťanmi na konci sveta, alebo na začiatku medzi kresťanmi katakomb.“

León Bloy

Ako 24-ročný Bloy si ustálil krásny, ale aj tvrdý životný program, ktorému ostal verný až do posledného dychu: „Už dávno som obetoval obetu svojho života, zdravia, odpočinku tu na zemi a prosím Pána, aby ju prijal ako zmierenie za zlé, čo som spáchal a za spásu tých, čo milujem a čo žijú ďaleko od neho.“

Často prežíval chvíle, v ktorých dozreli jeho hlboké myšlienky o kráse modlitby, o Eucharistii, o viere v Boha, o smrti, nebi, utrpení, chudobe; myšlienky, ktoré prezrádzajú hĺbku jeho ducha a veľkosť jeho génia.

Bloy bol náruživým kresťanom, náruživým veriacim. Od chvíle, ako ho abbé Tardif de Moidrey uviedol do dejín lasalettských zjavení Panny Márie, jeho duchovný život dostal nový smer. Jasne si uvedomoval svoj cieľ na zemi: slúžiť Bohu a dušiam. Nie nadarmo sa nazval *pútnikom Absolútna*. Jeho život nebol životom diletanta, ktorí vie pekne hovoriť, ale umlkne, keď treba ukázať žiť.

Bloy žil z každodenného sv. prijímania, nehanbil sa za škapuliar a ruženec, neťažilo sa mu vstať z postele a modliť sa hodinky za mŕtvych, nestránil sa chudobných a bedárov, bojoval o ľudské duše, o každú jednu ľudskú dušu, ako napísal v jednom liste: „Ach, chcel by som kúpiť jeho obrátenie za cenu najdlhšieho a najbolestnejšieho očistca. S akou radosťou by som podpísal takúto zmluvu: Drahá duša môjho priateľa a drahý priateľ mojej duše... Obetoval som úbohú obetu svojho šťastia, odpočinku, zdravia, života, ba najbolestnejšiu obetu pre mňa, namyslenca, obetu svojej myšlienky, na ktorú som tak hrdý a prosil som Boha, aby urobil zo mňa sprostáka, ošklivca, len aby sa môj milovaný brat Viktor stal skutočne víťazom nad sebou a verným služobníkom Pána nášho Ježiša Krista.“

Bloy sa celé hodiny modlieval a plakal v kútiku kostola. Jeho dom bol tak naplnený kresťanským ovzduším, že mnohí jeho hostia práve tam zacítili túžbu vrátiť sa do Cirkvi. To prežil aj Maritain so svojou manželkou Raissou, neskorší abbé Debout a slávny geológ P. Termier. Mnohých voľnomyšlienkárov, židov a protestantov priviedol na cestu katolíckej viery. Vo svojom osobnom styku vedel vzbudiť v dušiach svojich priateľov túžbu, ktorou on sám horel, túžbu po príchode Božieho kráľovstva na zem a túžbu po svätosti, ktorú vložil do kulminačného bodu svojho románu „Chudobná žena“: „Je len jeden smútok, a to je, že nie

sme svätí.“

Takto vie hovoriť a konať iba duša opravdivého apoštola. A jednako Bloy nenachádzal dost porozumenia u svojich súčasníkov. Sám vycítil prečo: „Som predovšetkým a nadovšetko rímskym katolíkom a už dávno som z toho vyvodil všetky dôsledky. To je moja podstata, to je môj substrát. Ak toto niekto nevidí, tak nemôže pochopiť, čo píšem.“

Toto je jasná stránka Bloyovej osobnosti. No nechýbali ani tiene. On, ktorý o sebe myslel, že je “pútnikom Absolútna“, často zacítil v sebe divné protirečenia, s ktorými si nevedel rady. Bol horiacou fakľou, ktorej plameň však nebol bez dymu. Trpel na jednostrannosť, na prílišnú citlivosť, na sebalásku. To aspoň čiastočne vysvetlí jeho omyly. Jeho kritika, voľba výrazov a jeho spôsoby často zachádzali do krajnosti. Chcel byť revolučným reformátorom, ale zavše zabudol nielen na trezlivosť, ale aj na lásku voči bratom tej istej viery.

Bloy nebol ani takým svätcom, za akého ho pokladali jeho ctitelia, ani divým zúrivcom, ako by sa mohlo usudzovať z niektorých jeho slov. Dnes po časovom odstupe vidíme už len šlachetnosť jeho túžob a lásky k Bohu, ktorá je pre nás popudom, ale aj spásonosnou výčitkou našej polovičatosti.

Slovenský konvertita Pavol Strauss o ňom napísal: „Dočítal som Bloyov denník z vojny. Vidím v ňom veľké a Boha úžasne lúbiace, stýrané božie dieťa. Nábožné duše, ktoré chcú Boha na zemi znovu realizovať a ktoré plačú nad blednúcou spomienkou Božej krvi, majú dve cesty; Bloy zastal na prvej, ktorá je menej dokonalá, ale veľmi ťažká.

Svoj bôľ a svoje apoštolské rozrušenie nad tuposťou sveta – najmä katolíckeho, ba i kňazského a rehoľného stavu, vykrikuje v paroxyzmoch túžby po náprave a dakedy mu nervy vypovedia službu, až je z toho nevkusný a nie celkom apokalyptický brechot. Jeho roztrpčenosť a zúfalosť je bolesťou svätého srdca.

Druhá cesta vrúcnosti ide ďalej: odoprie si kritiku nad zjavnými, strašnými, úpadkovými znakmi v Cirkvi, nevykričí i do nepovoláných uší svoju bolesť najohyzdnejšou ľahostajnosťou a tuposťou k slzám Večnosti, k La Salettským slzám Máriiným a pojme všetku špinu sveta, všetku zradu pohanov a kresťanov i vlastný bôľ do svojho vnútra a pretaví ho tam v dar pre Božské Srdce. Výkriky týchto srdc doliehajú azda viac k Božskému Srdcu, kým výkriky oných prvých ubolených sú počuteľnejšie orgánom ľudským. Kým prví zaváňajú tak trochu poradcami Božími, títo sa rozplývajú za oblakom večnej lásky. A zdá sa mi, že svätý otec Benedikt XV., tak zaznávaný Bloyom, patril k tomuto druhu ľudí.

Zaslepený Bloyov nacionalizmus je kalným závojom jeho tak úchvatne veriaceho srdca. Myslím, že Bloyova veta, že si Boh znova sám bude musieť prísť urobiť poriadok, ako keď sa dal sám ukrižovať, je blízka rúhania. Ono ukrižovanie predsa nikdy nemôže byť vyrovnané ani najhroznejšími ľudskými mukami. Bloy umrel roku 1917. Ako by bol hľadel na svet a na cesty Božie roku 1947? Sme po hroznejších a menej vymyslených udalostiach, než aké on cituje. A predsa! Sme tiež po nových poklesoch kresťanov, kňazov i rehoľníkov. A predsa bič Boží a láska Božia sa mnohým ešte stále nedajú rozoznať ako v prvých dňoch zasľúbení. A všetky zvesti blahoslavenstiev sú čerstvé ako v deň ich zvestovania. A preto nikdy nie pomsta trýzniteľom, ale „blahoslavení prenasledovaní“, Boh je – a to stačí! To je znamenie večného optimizmu. Trest Boží

neminie svet. To treba zvestovať. Ale toto zvestovanie nech je modlitbou lásky za Lásku!“

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/leon-bloy-ctitel-la-sallete/>